

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.
EV 3101/09 - ISSN 1335-5228
IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,
Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava
Tlačí MAFRAPRINT
Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 13. januára 2023

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXVI. - Číslo 1

4 Žena z Marsu

Úspešná mladá vedkyňa z Bratislavy Michaela Musilová chce robiť výskum priamo vo vesmíre, ideálne na planéte Mars.

6 Kde sú byty najlacnejšie?

Analytici realitného trhu konštatujú, že rast cien starších bytov v Bratislave sa zastavil, nájomné však bude ďalej rásť. Porovnaj si ceny v tretom štvrtroku 2022 podľa okresov.

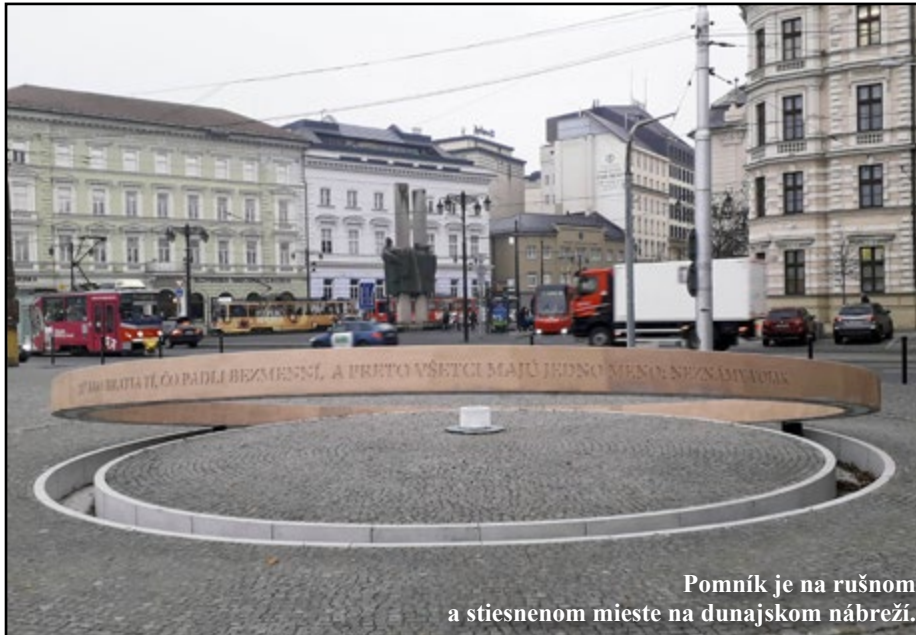

12 Bedeker gurmána

Ako chutí v kvasiarni legendárneho Steinu? Otestovali sme reštauráciu v unikátnych priestoroch zrekonštruovanej Spilky.

15 Za odmenu väzenie

Strastiplný osud českého architekta a pamiatkára Alfreda Piffľa, ktorý patril k hlavným iniciátorom obnovy Bratislavského hradu zničeného požiarom.

Pomník je na rušnom a stiesnenom mieste na dunajskom nábreží.

Pomník neznámeho vojaka mal byť úplne inde, hlas odborníkov zanikol

STARÉ MESTO

Z jednej strany dunajská promenáda s chodcami i cyklistami, z druhej rušná cesta, po ktorej jazdia aj električky... Lokalita, kde vznikol protokolárny Hrob neznámeho vojaka, je problematická. Jeho odhaľovanie minulý mesiac bolo veľkou slávnosťou, viacerí sa však pýtajú: Prečo je dôstojný pamätník na takom nedôstojnom mieste?

Na rozdiel od mnohých iných metropol nebolo v Bratislave až doteraz protokolárne miesto na uctenie si vojakov, ktorí položili život za svoju vlasť a nepodarilo sa ich identifikovať. „Slovensko sa týmto krokom pripojí k moderným demokratickým štátom, pre ktoré sú takéto centrálné pietne miesta, najčestnejšie vojnové hroby, samozrej-

mostou,“ avizoval rezort obrany zámer na jar 2019. Vytvorenie Hrobu neznámeho vojaka ako miesta na významné protokolárne podujatia navrhovali už od roku 2016 aj viaceré združenia zoberajúce sa vojenskou históriou - Zväz vojakov, Klub generálov či Zväz protifašistických bojovníkov. Pôvodne mal byť pamätník v parčíku pri Úrade vlády, kde stojí socha Mareka Čulena. Po kritike Starého Mesta, ktoré označilo miesto pri soche zakladateľa komunistickej strany za nevhodné a nereprezentatív-

ne, sa hľadala iná lokalita a voľba padla na Rázusovo nábrežie.

Dôstojný pamätník na nedôstojnom mieste – aj takto viacerí Bratislavčania komentovali rozhodnutie o umiestnení protokolárneho hrobu. Ukázalo sa to už v deň odhalenia pomníka vlni 5. decembra, keď počas pietneho aktu ukladania ostatkov neznámeho vojaka Karpatko-duklianskej operácie hrmotala o pár metrov ďalej električka a hučali autá.

Pokračovanie na str. 3 ➤

(ac)

Foto: ac

Pietne miesto na celoštátne slávnosti

Hrob neznámeho vojaka má byť dôstojným pietnym miestom na celoštátne spomienkové slávnosti. Pamätník - dielo sochára Mareka Kvetána je podsvietený a je na ňom text: „Sú ako bratia tí, čo padli bezmenní, a preto všetci majú jedno meno: neznámy vojak.“ Jeho súčasťou sú pozostatky neznámeho vojaka, príslušníka 1. čs. armádneho zboru, ktorý bojoval na duklianskom bojisku v Karpatko-duklianskej operácii.

Ktorá cyklotrasa je najrušnejšia?

BRATISLAVA

Najvyťaženejšou cyklotrasou na území Bratislavského kraja bola vlni Viedenská cesta v hlavnom meste. Prešlo ňou viac ako 400-tisíc cyklistov.

Pokiaľ ide o konkrétny deň, na tomto úseku medzi Starým mostom a Mostom SNP zaznamenali sčítače najviac cyklistov v nedeľu 15. mája, bolo ich až 3 861. Veľa cyklistov využívalo aj Cyklo-most slobody ponad rieku Morava, ktorý spája Devínsku Novú Ves s rakúskym zámkom Schloss Hof. Vlni tadiaľ prešlo takmer 300-tisíc cyklistov. Rekordným dňom bola opäť nedeľa 15. mája, hranice prekročilo 3 327 cyklistov.

Cyklistickou novinkou v kraji je most Vysomarch, ktorý preklenuje rieku Morava medzi Vysokou pri Morave a rakúskym Marcheggom. Od jeho otvorenia vlni v máji sa po ňom previezlo takmer 48-tisíc cyklistov. Rekordným dňom bol štátny sviatok 29. augusta, vtedy tadiaľ prešlo 1 398 cyklistov.

Bratislavský kraj pripravuje ďalšie projekty bezpečných a navzájom poprepájaných cyklotrás. Ide napríklad o nový cyklocestu cez Malý Dunaj, ktorý spojí Korzo Zálesie s Malinovom, cykloturistické prepojenie katastra Vrakuňa, Mosta pri Bratislave a Zálesia či vinohradnícku cyklotrasu do Svätého Jura cez Pezínok do Modry. Kraj avizoval aj výstavbu tretieho cyklocesty cez rieku Morava pri obci Gajary. (TASR)

Slovo k veci

Rozum, cit a sny

Hovorila jej Žena z Marsu a Michaela Musilová je skutočne akoby z inej planéty.

Mladá vedkyňa, o ktorej sa dočítate na ďalšej strane, ide za svojim snom cieľavedome od malička. Už počas školy mala aj tri práce, aby si zaplatila štúdium, ktoré ju približuje k túžbe robiť raz výskum priamo vo vesmíre. Jej príbeh je príbehom silnej vôle zdolávať často absurdné prekážky – aj tú, že je žena.

Keď sa teraz vrátíme viac na zem, v našom okolí tiež nájdeme dosť nezmyslov. Napríklad bratislavskí záchrániari dostali pred sviatkami príkaz, aby odpratali akvária na stanicích, energie sú drahé... Pritom si náklady chceli platiť zo svojho. Aj argument, že sledovanie rybičiek je pri ich náročnej práci potrebný relax, bol zjavne slabší.

Áno, šetriť treba, ale s rozumom a citom. A treba tiež mať aj svoj sen a veriť mu. Iste, nemusí sa podariť, ráta s tým i výskumníčka Michaela, no pôjde za nim, pokiaľ sa dá.

Nájdite si v novom roku 2023, hoci možno skromnejšom, aj vy miesto pre svoje sny. Tie, ktoré nie sú, sa nedajú splniť.

Anna Čapková

ART INVEST
OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII
Žiadne poplatky
Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

Mestu chýbajú milióny, niektoré služby zdražujú

BRATISLAVA

Posledné týždne v parlamente, kedy sa menili zákony ako na bežiacom páse, boli pre hlavné mesto podľa primátora Matúša Valla horšie ako pandémia a vojna na Ukrajine dohromady. Bratislavu označil za jednu z najchudobnejších metropol EÚ. Výpadosk príjmov v desiatkach miliónov eur pocítime aj my obyvatelia.

Bratislava začína nový rok v rozpočtovom provizóriu, návrh rozpočtu má byť predložený na mestské zastupiteľstvo v prvom kvartáli 2023. Magistrát už dlhšie avizuje, že v ňom nebude priestor na žiadne nové investície z vlastných zdrojov mesta a niektoré projekty sa pozastavia. „Vo veľkých rozbehnutých projektoch chce mesto pokračovať, na ich realizáciu však bude vzhľadom na situáciu hľadať externé zdroje,“ povedala nám hovorkyňa Dagmar Schmucková.

Isté je tiež, že Bratislavčania siahnu v niektorých prípadoch hlbšie do peňaženky. „Určite sa nevyhneme zvyšovaniu poplatkov, je mi to úprimne ľúto. Ale ak nechceme napríklad rušiť základné umelecké školy či vo veľkom rušiť autobusové linky, bu-

Primátor Matúš Vallo avizoval, že mesto sa v novom roku určite nevyhne zvyšovaniu poplatkov. Škrty v rozpočte budú podľa neho obrovské.

deme musieť niektoré poplatky zvyšovať,“ uviedol primátor Matúš Vallo v rozhovore pre TASR. Škrty v rozpočte budú podľa neho obrovské. Zavedenie daňového bonusu zníži príjmy Bratislavy o 26 miliónov eur. Mimoriadne 90-percentné zdanenie výrobcov energií a tepla spôsobí, že investícia do novej spaľovne odpadu, ktorá by umožnila OLO vyrábať teplo pre tretinu domácností v Bratislave, sa stane nereálnou - nebude z čoho splácať

úver, keďže prakticky všetky príjmy z predaja tepla sa odvedú štátu. Takisto vysoko nastavený cenový strop, nad ktorým bude štát kompenzovať ceny elektrickej energie, pomôže znížiť straty mestských podnikov z drahých energií iba minimálne, ak vôbec. Na poslednú chvíľu prijaté vyššie príplatky za prácu cez víkend a v noci zase zvýšia personálne náklady o viac ako milión eur, a to najmä v Dopravnom podniku Bratislava (DPB).

„Keď k tomu prirátame aj povinnú valorizáciu plátov a vlečúci sa 30-miliónový dlh DPB z doteraz nepreplatených kompenzácií za výpadky príjmov počas covidu, sme konfrontovaní potrebou znížiť výdavky mesta o viac ako 50 miliónov eur. A to už nie je možné bez toho, aby to nepocítili aj obyvatelia nášho mesta,“ konštatoval ďalej primátor.

Aby boli dopady výpadku príjmov čo najznesiteľnejšie a aby sa úplne nezastavili prebiehajúce i nové investície vrátane rekonštrukcií ciest, chodníkov a verejných priestorov, mesto sa

rozhodlo ešte pred prípravou rozpočtu informovať premiéra o negatívnych dôsledkoch prijatých zákonov a tam, kde to je možné, ho požiadať o nápravu. „Keď dokázali nájsť v koalícii podporu pre lyžiarske vleky, nevidím dôvod, aby ju nenašli napríklad pre bratislavskú MHD, ktorá ročne prevezie viac ako 250 miliónov cestujúcich a tvorí jednu z najväčších položiek mestského rozpočtu,“ dodal Vallo.

(bn, TASR)
Foto: nc, FB Bratislava – hlavné mesto SR/ Marek Velček

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVIRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE
0905 616 329
02/ 6542 2387

Riaditeľ MUOP Ivo Štassel: Máme trpasličí pomník na nevhodnom, rušnom a stiesnenom mieste

Pokračovanie zo str. 1
STARÉ MESTO

Členom pracovnej skupiny vytvorenej k problematike Hrobu neznámeho vojaka bol aj riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok (MUOP) Ivo Štassel. Ani jemu sa nepozdáva výber lokality.

„Hľadali sme s pani hlavnou architektkou a ďalšími kolegami optimálne miesto niekoľko rokov. Konzultovali sme to, samozrejme, s protokolármi hlavných štátnych orgánov aj s Úradom pre ochranu ústavných činiteľov. Žiadne miesto nebolo ideálne, ako to už v živote býva, ale vybrali sme tú najlepšiu lokalitu - parčík pri Úrade vlády so sochou Mareka Čulena. To, že sa

pomník neocitol na vybranom mieste, majú 'na svedomí' vtedajší staromestskí poslanci, ktorí proti nemu zo záhadných dôvodov intenzívne protestovali. Hlavné mesto vtedy ich protest akceptovalo, hoci nemuselo. Nové miesto na dunajskom nábreží vybrala bývalá starostka Aufrichtová z pragmatických dôvodov, o ktorých sa nechcem rozpisovať,“ uviedol v stanovisku pre Bratislavské noviny. „Upozorňovali sme, že to miesto je absolútne nevhodné na pomník takého dôležitého rangu, a že aj regulatívy v zadaní sťažujú sú obmedzujúce a zlé. Nič nepomohlo, odborníci boli odstavení a výsledkom je, že máme trpasličí pomník na

rušnom a stiesnenom mieste,“ dodal. Obyvateľ lokality Viliam Denko, predseda OZ Skúsenosť a aktivita, vníma najmä likvidáciu zelene, ktorá nemusela ustúpiť protokolárnej hrobu. „My pôvodní Staromešťania sme pobúrení nešetrným umiestnením pamätníka, pretože narušil krásu a estetiku prostredia. Týmto zásahom sa tiež zlikvidovala zeleň, a to priamo pod oknami ministerstva životného prostredia. Zničené sú kvetinové kruhy, jeden priamo tam, kde je osadený pamätník, no zničený je aj priľahlý park v celej dĺžke, kde natiahli zrejme elektrické káble, takisto kvetinový kruh na konci parku pri prístave a znač-

ne osekaný a zmenšený je zelený kruh na Námestí T. G. Masaryka. Veľmi necitlivé,“ hovorí rozhorčený pán Denko. Je presvedčený, že protokolárne miesto malo byť na Slavíne, kde je pochovaných veľa známych i neznámych vojakov, alebo ho vytvoril na Námestí slobody: „Vládni úradníci by to mali na skok. A je to dostatočne významné miesto, navyše, nebolo by potrebné likvidovať zeleň ako tu!“ Nepáči sa mu ani to, že pietne miesto vzniklo na promenáde, kde je od prístavu až po River Park takmer dvadsať rôznych pamätných tabúl, sôch či búst – aj preto sa sem hrob podľa neho nehodí. (ac)

Foto: shutterstock

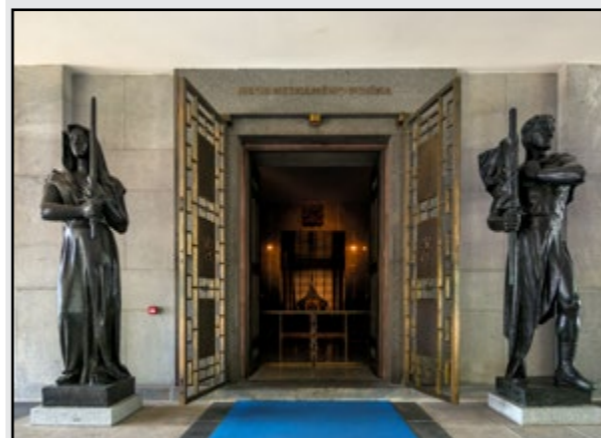
Protokolárny hrob neznámeho vojaka majú aj iné metropoly, napríklad:

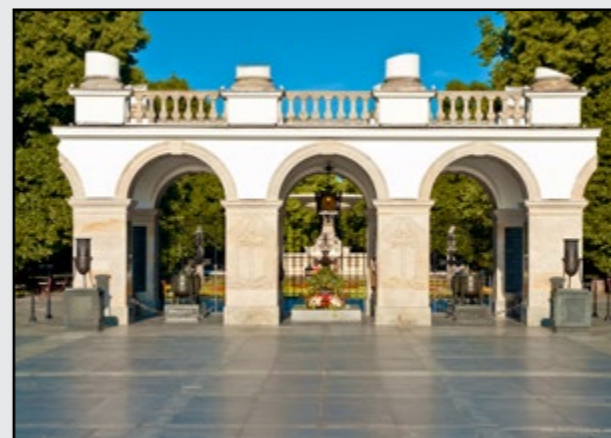
Berlín: Hrob je súčasťou centrálného pamätníka obetiam vojny a tyranie Neue Wache na bulvári Unter den Linden v historickom centre mesta.

Paríž: Hrob neznámeho vojaka s večným ohňom sa nachádza v strede pod Víťazným oblúkom uprostred Námestia Charlesa de Gaullea.

Praha: Pomník neznámeho vojaka je umiestnený v Národnom pamätníku na Vítkove.

Varšava: Symbolické pietne miesto je pozostatkom Saského paláca v centre mesta na Pilsudského námestí.

Náročný rok RUŽINOV

Nový rok bude podľa starostu Ružinova, a zároveň predsedu regionálneho združenia bratislavských mestských častí Martina Chrena veľmi náročný.

Pripomenul, že mestá a obce sa nevyhnú zvyšovaniu niektorých daní a poplatkov, ani šetreniu. Roky 2024 a 2025 však môžu byť podľa neho ešte ťažšie, keďže jednorazová kompenzácia pre výpadky v ich rozpočtoch v súvislosti s daňovým bonusom platiť nebude. Zároveň by mala začať platiť ústavná dlhová brzda. Štát, ako tvrdí, si vtedy nebude môcť brať úvery ani pôžičky, obce a mestá nebudú mať pri znížených príjmoch napríklad na kofinancovanie plánovaných európskych projektov. (TASR)

Rodičia zaplatia za školu viac

RAČA
Mestská časť Rača už zvýšila poplatky v materských a základných školách vo svojej pôsobnosti. Dôvodom je udržateľnosť služieb pri raste cien energií i znížení príjmov samospráv zo strany štátu.

Poplatky za škôlky sú od 1. januára vyššie o 19 eur a pre školské družiny o 15 eur. Režijné náklady v jedálni sa v prípade základných škôl zvyšujú o 5 eur, pri škôlkach o 6 eur. Samospráva zároveň upozorňuje, že zvýšenie poplatkov je nižšie ako nárast daňového bonusu na dieťa. (TASR)

BILANS
ÚČTOVNÍCTVO,
DANE, MZDY
0949 128 628

Najvyšší súd ide do súťaže

STARÉ MESTO
Metropolitný inštitút Bratislavy spúšťa v spolupráci s Najvyšším súdom SR prípravné kroky pred architektonickou súťažou na obnovu budovy súdu.

Objekt je poslednou veľkou realizovanou administratívnou budovou architekta Vladimíra Dedečka, no už viac rokov je prázdny pre zlý technický stav a náročný energetický prevádzkový režim. Najvyšší súd sídli v budove na Župnom námestí len formálne, svoju činnosť reálne vykonáva v štyroch iných budovách. Súťaž má priniesť rekonštrukciu objektu podľa aktuálnych potrieb súdu. MIB má zhodnotiť stav budovy a potreby inštitúcie, a následne nastaviť a zrealizovať architektonickú súťaž.

Okrem architektonickej hodnoty sú v budove aj ďalšie umelecké diela - napríklad súčasťou hlavného priečelia je asymetrický kríž s výtvarným dielom Völa ľudu od sochára Alexandra Trizuljaka. (ts)

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
ošetříme každého, kto nám zavolá
0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

od 1800 € od 2200 €
ZADARMO:
30 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km,
AKCIA:
zľava 15%, pre dôchodcov 20%
Kontakt: Šancova ulica 112 (v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

Astrobiologička z Dunajskej ulice: Let do vesmíru musí byť úžasný zážitok, ale ja chcem viac

STARÉ MESTO

Vždy bola iná ako jej rovesníci, ani do školského kolektívu veľmi nezapadla. Vždy však vedela, čo chce, a za svojim veľkým snom ide už od detstva, bez ohľadu na prekážky, a tých nikdy nebolo málo. Úspešná vedkyňa, astrobiologička MICHAELA MUSILOVÁ (34), ktorá vyrastala na Dunajskej ulici, túži hľadať mimozemský život, ideálne na Marse. Stále je nádej, že tam existuje.

Prvýkrát po piatich rokoch si Michaela Musilová užila vianočné sviatky na Slovensku, so svojou rodinou, priateľmi, aby som si mohla financovať štúdium. Študovala som v Londýne planetárne vedy, geológiu a astrofyziku, kvôli ktorej som bola veľa krát v Londýnskom observató-

Michaela viedla viac ako 30 simulovaných misií na Mars a Mesiac.

astronautskom jedle. Tentoraz si však skoro tri týždne mohla dopriať takmer normálne dni. Ibaže v jej prípade ťažko hovoriť o normálnom, bežnom živote.

„Úprimne, nikdy som ho veľmi nepoznala, už počas základnej či strednej školy som vždy mala množstvo rôznych aktivít. Od svojho dospeláckeho života som nezažila ani jeden normálny deň. Na vysokej škole som mala niekedy až tri práce, aby som si mohla financovať štúdium. Študovala som v Londýne planetárne vedy, geológiu a astrofyziku, kvôli ktorej som bola veľa krát v Londýnskom observató-

riu až do tretej-štvrtrej rána. A potom späť do londýnskej University College, na ôsmu na prednášky... Bolo to naozaj bláznivé, navyše som ešte robila rôzne dobrovoľnícke aktivity v rámci programu Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu.“

Aj návštevy Slovenska vždy zvykla skombinovať s nejakou pracovnou povinnosťou, až teraz prišla, ako hovorí, sama pre seba. „V Bratislave sa teším predovšetkým na moju rodinu, mám tu rodičov, brata, bratrancev, sesternice... A tiež veľa kamarátov, najmä z čias, keď som sa venovala tancu, vďaka čomu za mnohé dlhoročné priateľstvá,

ktoré trvajú od mojich päťnástich.“ Vždy mala veľmi rada prechádzky pri Dunaji a vyhľadáva ho dodnes. Prejde sa pozdĺž rieky a potom až hore na hrad, tamojšie výhľady na mesto sú jej srdcovky. „Inak, v dome na Dunajskej, kde som vyrastala, žilo niekoľko generácií našej rodiny z matkinej strany a môj strýko bol jeden z chlapcov z Dunajskej ulice, o ktorých písal Julio Santinsky.“

Na školské roky v našom meste však nemá najlepšie spomienky. Do základnej školy na Grösslingovej chodila iba rok, potom sa presťahovali do Washingtonu DC, kde jej otec pôsobil ako diplomat, a keď sa vrátili, prestúpila na 8-ročné francúzske gymnázium na Jelačičovej. Keďže dlho žila v zahraničí, jej slovenčina nemohla byť výstavná, no učiteľka nemala pre to pochopenie. „Mysleli si, že som hlúpa, keď neviem poriadne po slovensky, a mnohí spolužiaci si zase zo mňa uťahovali. Z Jelačičovej som neskôr prešla na talianske bilingválne Gymnázium Ladislava Sáru, otec mal totiž pracovať na ambasáde v Ríme. Tam to už bolo lep-

šie, slovenčinu som si zlepšila natoľko, že som mala dokonca jednotky z diktátov. Neskôr, na francúzskom lýceu v Ríme, sa však problém opakoval, pretože moja francúzština nebola na začiatku bohvieaká a opäť pre to nemali učiteľka ani spolužiaci veľké pochopenie.“

Trápilo ju to? Vraj nie. Keďže medzi spolužiakov nikdy veľmi nezapadla, zvykla si fungovať samostatne. Presne vie, čo chce, robí raz výskum priamo vo vesmíre. Za svojím snom ide cieľavedome od ôsmich rokov, keď sa jej náhodne dostala do rúk encyklopédia, v ktorej ju fascinovalo, koľko prstencov a mesiacov majú planéty Jupiter a Saturn. „Vždy som bola iná ako moji spolužiaci, mala som oveľa väčšie ambície, ktoré som sa snažila naplniť. Nebolo pre mňa dôležité snažiť sa o ich priazeň, prijatie v kolektíve, keď netolerovali moju inú situáciu.“

Hovorí tiež o platovej diskriminácii vo vesmírnom sektore, aj o prípadoch sexuálneho obťažovania, ktoré sa stále dejú. „Dokonca aj na miestach, kde by si človek myslel, že sú dávno prekonalné, napríklad na Medzinárodnej vesmírnej univerzite, kde vyučujem.“ Na protest proti takýmto praktikám odišla alebo odmietla pracovať pre rôzne vesmírne organizácie a firmy. Ako blízko je k svojmu veľkému snu, hľadať a skúmať mimozemský život? „Neustále sa snažím stať sa astronautkou, ideálne v rámci spolupráce s niektorou ves-

Na Kilimandžare v rámci projektu Astro Koruna Zeme

la simulovaným mesačným alebo martánskym misiám, už som s tým nemala problém. Našla som spôsob, ako riešiť konflikty v zmiešaných tímoch alebo čisto mužských tímoch. Dá sa to, len je to náročnejšie a unavujúce.“

Hovorí tiež o platovej diskriminácii vo vesmírnom sektore, aj o prípadoch sexuálneho obťažovania, ktoré sa stále dejú. „Dokonca aj na miestach, kde by si človek myslel, že sú dávno prekonalné, napríklad na Medzinárodnej vesmírnej univerzite, kde vyučujem.“ Na protest proti takýmto praktikám odišla alebo odmietla pracovať pre rôzne vesmírne organizácie a firmy.

Ako blízko je k svojmu veľkému snu, hľadať a skúmať mimozemský život? „Neustále sa snažím stať sa astronautkou, ideálne v rámci spolupráce s niektorou ves-

ským, niečo užitočné pre ľudstvo, nielen sa odfotiť za hranicou vesmíru, ktorú sme, napokon, stanovili len my ľudia.“

Najviac ju fascinujú mesiace okolo Jupitera a Saturnu, už od tých ôsmich rokov, za reálny však pokladá let na Mars, to je jej cieľ. „Ak by sa mi ho nepodarilo splniť, tak dúfam, že aspoň prispejem svojou prácou k lepšiemu poznaniu mimozemského života a prípadne otvorím dvere ďalším Slovákom, ktorí sú vesmírom rovnako uchvátení ako ja.“

Je to cesta náročných prekážok, možno naozaj sen, ktorý sa nikdy nesplní, napriek tomu ide za ním. Aj mladým ľuďom, pre ktorých sa stala vzorom, radí nepoľaviť, ale pritom robiť všetko čestne, eticky. „Určite sa dá dostať vysoko, ak človek ide aj cez mŕtvoly, ale je dôležité zvoliť si správnu cestu, počuť svoje srdce, ktoré nám hovorí, čo je v poriadku a čo už nie. A dbať zároveň na dobro druhých ľudí. O to som sa vždy snažila a tento prístup ma aj najviac obohacuje.“ (ac)

Foto: archív Michaely Musilovej, TASR
Rozhovor s Michaelou Musilovou si prečítajte na www.banoviny.sk

Ingrid Konrad vystriedal Šujan

BRATISLAVA

Novým hlavným architektom Bratislavy je Juraj Šujan. Poslanci mestského zastupiteľstva ho na návrh primátora Matúša Valla zvolili s účinnosťou od 15. decembra 2022.

Šujanovou predchodkyňou bola Ingrid Konrad, ktorá v tejto funkcii pôsobila od roku 2011. Juraj Šujan pracoval od roku 2019 ako poradca primátora pre rozvoj mesta a územné plánovanie.

V náplni jeho práce bolo usmerňovanie najmä územnoplánovacích pracovísk magistrátu a Metropolitného inštitútu Bratislavy z odbornej a metodologickej stránky. Podieľal sa na nastavení transparentného posudzovania investičných zámerov, aktualizácii územného plánu Bratislavy vo funkcii a priestorovej regulácii a príprave nového územného plánu. Spolupracoval na metodických dokumentoch, na koncepcii mestskej bytovej politiky 2020-2030 a v rokoch 2021-2022 viedol pracovnú skupinu pre územný a mestský rozvoj strategického dokumentu hlavného mesta Bratislava 2030. (ts)

Šimák Zámok PEZINOK

KUCHÁR/KA od 1600€

ČAŠNÍK/ČKA od 1000€

CHCEME ŤA!

CHÝŽNÁ od 800€

jobs@zamokpezinok.sk

Bývanie má byť dostupnejšie

BRATISLAVA

Bratislava rozbieha Mestskú nájomnú agentúru, ktorá má zlepšiť dostupnosť bývania pre ľudí, ktorí sú v rámci štandardného trhu s bývaním z rôznych dôvodov znevýhodnení.

Ide napríklad o rodičov samostatne zamestnaných, rodiny s vyšším počtom detí, ale s nízkym príjmom, či o jednotlivcov, pre ktorých je komerčné nájomné problém. Mestská nájomná agentúra má fungovať ako platforma pre majiteľov bytov, ktorí sú ochotní prenajímať ich ohrozeným obyvateľom, ktorí sa ani napriek práci a pravidelnému príjmu nevedia dostať k nájomnému bývaniu v rámci bežnej ponuky. Nájomné má byť podľa odhadov nižšie o 20 až 30 percent oproti komerčným nájomom. Prvých desať bytov rámci pilotnej fázy získajú vybraní klienti z mestských ubytovní. (TASR)

Postavia ďalší mrakodrap?

BRATISLAVA

Pri Moste Apollo, v blízkosti Pribinovej a Košickej ulice, zvažuje developer J&T Real Estate postaviť mrakodrap s výškou okolo 250 metrov.

Potvrdil to hovorca developera Daniel Suchý s tým, že zámer bude závisieť od rôznych technických riešení infraštruktúry projektu. Aktuálne pracujú na overovacej štádiu. „Na mieste projektu East Tower overujeme ďalšie možnosti, ako čo najlepšie využiť cenné územie rýchlo sa rozvíjajúceho moderného centra Bratislavy,“ uviedol hovorca. Developer aktuálne dokončuje výstavbu prvého slovenského mrakodrapu Eurovea Tower v blízkosti Pribinovej ulice a Mosta Apollo. Bude mať 47 nadzemných podlaží a výšku 168 metrov. Práce na hrubej stavbe mrakodrapu sú už dokončené. (TASR)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Rast cien starších bytov sa zastavil, nájomné však porastie

BRATISLAVA

Ceny bytov ponúkaných v Bratislave na sekundárnom trhu (z druhej ruky) sa zastabilizovali v priemere tesne pod 3 900 eur za

štvorcový meter. Pokračuje však trend rastu nájomného, ktoré sa vyplhalo na priemerných 13,68 eura za štvorcový meter vrátane energií.

Priemerná cena bytov z druhej ruky sa v Bratislave dostala v priebehu druhého štvrťroka 2022 na číslo 3 877 €/m², čo v medziročnom porovnaní predstavuje

Ponuka bytov na sekundárnom trhu v Bratislave, 3. štvrťrok 2022

Okres	Priemerná výmera	Priemerná cena za m ²	Priemerná absolútna cena
Bratislava I	79,38 m ²	4 747 €	361 323 €
Bratislava II	63,06 m ²	3 766 €	232 002 €
Bratislava III	64,40 m ²	3 942 €	248 885 €
Bratislava IV	62,72 m ²	3 520 €	211 900 €
Bratislava V	60,17 m ²	3 724 €	216 854 €

Zdroj: Bencont Investments

Priemerné ceny prenájmu bytov vrátane energií, 3. štvrťrok 2022

Okres	1-izbový	2-izbový	3-izbový	4-izbový
Bratislava I	579 €	820 €	1 183 €	1 910 €
Bratislava II	534 €	708 €	938 €	1 228 €
Bratislava III	539 €	702 €	912 €	1 335 €
Bratislava IV	523 €	682 €	824 €	1 159 €
Bratislava V	525 €	673 €	830 €	965 €

Zdroj: Bencont Investments

Mestské bývanie s atmosférou vidieka. Len 15 minút od Bratislavy

Nová Tulipa Kvetoslavov je lokalita s vidieckym nádychom avšak so všetkými benefitmi mesta. Pod taktovkou slovenského developera ATOPS Development, ktorý stavia nízkopodlažné bytové domy tu nájdete okrem bytov aj ďalšie benefity, ktoré do svojich lokalít vkladá. Samozrejmosťou je vysoký štandard bytov (štandard + podlahové vykurovanie, klimatizácia, exteriérové elektrické žalúzie, pergoly na terasách i závlahy v záhradkách). Zameriava sa však aj na vnútroblok, ktorý vás doslova očarí svojou zelenou a prvkami ako workout, fitness, multifunkčné ihrisko i detské ihrisko pre najmenších. Vysoký komfort dopĺňajú drobné prevádzky a odychová zóna vo vnútrobloku. Čerešničkou na torte je materská škola, ktorá svoje brány otvorí už 1.4.2023. A dostupnosť? Ideálne napojenie na R7 vám zabezpečí presun do Bratislavy za 15 minút v ktorejkoľvek dennej dobe. Keď sa k nám pridáte pozrieť, určite sa zamilujete. **Príďte si aj vy vybrať svoj nový domov.**

www.novatulipa.sk

nárast o 21 percent. Analytici spoločnosti Bencont Investments zároveň konštatujú: „Oproti druhému štvrťroku priemerná cena vzrástla o 2,4 %, ale keď vezmeme do úvahy aj mesiace október a november, tak môžeme povedať, že sa cenový rast starších bytov zastavil.“

Aj v prípade starších bytov je tak podľa spoločnosti evidentný trend schladenia dopytu, rovnako ako pri novostavbách. Tie na konci tretieho štvrťroka dosiahli 4 899 €/m², čo bolo rovnaké číslo ako v druhom štvrťroku 2022.

Zabrzdil sa nielen rast jednotkovej ceny starších bytov, ale tiež absolútnej ceny, ktorá v Bratislave aktuálne dosahuje sumu v priemere 246-tisíc eur. „V medziročnom porovnaní sa tak zvýšila o 19 %, zatiaľ čo v porovnaní s druhým štvrťrokom len o 0,7 %. Priemerná rozloha starších bytov v medziročnom aj medzikvartálnom porovnaní dosiahla mierny pokles do 1,5 % na úroveň 64,82 m²,“ hovorí hlavný analytik Rudolf Bruchánik. Aj na sekundárnom trhu tak možno podľa analytikov hovoriť o trende znižujúcej sa výmery, i keď je oproti novostavbám oveľa miernejší. Súvisí to predovšetkým s tým, že aj na sekundárny trh sa postupne dostávajú novostavby s nižšou rozlohou, ktoré ťahajú priemer nadol. „Evidujeme aj pokles podielu 3- a 4-izbových bytov na sekundárnej ponuke, čo môže byť spôsobené ich rýchlejšim výpredajom, keď kupujúci finančne nedosiahnu na väčší byt v novostavbách a musia siahnuť skôr po staršom byte,“ dodávajú analytici.

Zároveň konštatujú, že v Bratislave naďalej rastie priemerné nájomné na štvorcový meter po skokovom náraste o 6,8 % medzi prvým a druhým štvrťrokom 2022. V treťom štvrťroku sa cenový

Najlepšie bratislavské sídlisko bolo experimentom

Sídlisko bolo po dokončení kompletne vybavené, nechýbali školy, škôlky, ihriská, obchody služby...

NOVÉ MESTO

Možno ste zaznamenali, že architektka Štefánia Krumlová pár dní pred Vianocami dostala Cenu Vladimíra Karfíka za celoživotné dielo, ktorú jej udelilo česko-slovenské združenie BLOK. Nie každý vie, že dnes 90-ročná Bratislavčanka je jednou z prvých slovenských architektiek a tiež, že je patrónkou unikátnej Februárky. Pozrite si historické fotografie sídliska.

S výstavbou sídliska na Račianskej ulici, známej Februárky, sa začalo v roku 1958 a ukončená bola v roku 1961, niektoré zdroje uvádzajú rok 1962. Navrhol ho kolektív

Foto: Matúš Husár

architekta Štefana Svetka, s ktorým spolupracovala aj Štefánia Krumlová, a bolo to jedno z prvých komplexných sídlisk, ktoré malo všetko potrebné – školy aj škôlky, ihriská, sieť obchodov, služby... Unikátna bola tiež samotná výstavba.

Portál vtedy.sk poskytol takýto opis diania na stavenisku v roku 1961: „Pracujúci Pozemných stavieb uplatňujú pri budovaní bytov na Ulici Februárového víťazstva pokrokové spôsoby výstavby z liateho betónu a z celomontovaných panelov. V sídlisku z liateho betónu už býva vyše 650 rodín. V tomto roku tu odovzdajú 524 bytov, po dostavbe bude mať sídlisko vyše 1 100 bytových jednotiek. Bude kompletne vybavené službami, sieťou predajní štátneho obchodu, 25-triednou všeobecnovzdelávacou školou, materskou školou a detskými jaslami.“

Pohľad na časť „moderného bytového mestečka“ v roku 1963.

giu liateho betónu prvýkrát odskúšali práve pri výstavbe Februárky, až neskôr sa použila aj pri bytovej výstavbe sídlisk v iných mestách.

Architektka Štefánia Krumlová ako patrónka bytového komplexu na Račianskom mýte sa roky snaží zabrániť snahám o zahusťovanie pôvodnej zástavby sídliska, čo by znížilo jeho autenticitu. Niekedy pritom treba chrániť domy aj pred samotnými vlastníckmi, ktorí sa na vlastnú päsť pustia do rekonštrukcie bytu, lebo im prekáža napríklad stena oddeľujúca kuchyňu od obývačky - a neuviedomujú si, že stavba z liateho betónu nie je panelová stavba, že stena z liateho betónu je nosná. Alebo zamurujú veľkorysý podchod bytového domu a zmenia ho na garáž... (ac)

Foto: vtedy.tasr.sk

INTERIÉROVÝ DIZAJN

... aby sa váš byt stal domovom ...

ARCHITEKTI T: T

NÁVRH INTERIÉRU

PORADÍME VÁM - ODBORNE A TVORIVO!

0902 337 336
office@architt.sk
www.architt.sk/novyinterier

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Nové Lido je ideálny kandidát na prestížny certifikát udržateľnosti

Štvrť Nové Lido

BREEAM Communities je medzinárodná certifikácia zameraná na fázu prípravy a plánovania veľkých multifunkčných projektov, ktoré majú výrazný vplyv na rozvoj mesta. Takým je nepochybne aj Nové Lido, vďaka ktorému získa Bratislava dlhodobé plánované kompaktné centrum s prepojením oboch brehov Dunaja. Čo musí projekt splniť, aby získal prestížny certifikát, vysvetľuje Martin Stohl, sustainability manager developerskej spoločnosti JTRE.

Čo znamená pre projekt certifikácia BREEAM Communities International?

BREEAM Communities spadá do rodiny certifikácií, ktoré uviedla na trh a spravuje britská organizácia BRE. Ide o proces, ktorý prebieha súbežne s tvorbou daného územia, ideálne od počiatku. V jeho jadre sú analýzy a najmä komunikácia všetkých dotknutých účastníkov. Sledujú sa v ňom kritériá udržateľnosti nielen z hľadiska životného prostredia, ale aj sociálnych a ekonomických vplyvov. Na rozdiel od známejších certifikácií pre budovy, BREEAM Communities komplexne rieši väčšie územie, kde výstavba prebieha, ako aj jeho napojenie na zvyšok mesta a okolitú komunitu, z čoho vyplýva aj názov. Ak by som mal stručne vyjadriť zmysel tejto certifikácie, ide o vynikajúcu pomôcku pri tvorbe kvalitného a udržateľného územia mesta, je to celistvý súbor kritérií, ktorý ide ďaleko nad rámec platnej legislatívy. Zároveň je pozoruhodné, do akej miery sa certifikácia BREEAM Communities prelína s programovou víziou mesta s názvom Bratislava 2030, ale aj s európskymi cieľmi dekarbonizácie a taxonómie.

Aké podmienky musí projekt splniť, aby získal tento certifikát?

Projekt by mal spĺňať minimálne tri požiadavky: mal by byť rozsahom a dôležitosťou významný pre

dané územie a jeho obyvateľov, mal by byť multifunkčný a mal by byť v takom stupni, keď je ešte možné dotvárať a optimalizovať riešenie. Územie veľkosťou definované nie je, ale spravidla ide o súbor budov, alebo štvrtí, ako urbanistický celok. Certifikácia má tri stupne. Prvým je analýza územia, jeho príležitostí, rizík, obmedzení a priorit. Hodnotí sa tu napríklad jestvujúca ekologická hodnota územia a biodiverzita, záplavové riziká, dostupné obnoviteľné zdroje energií, dopravné napojenie, ale aj potenciál pre rozvoj lokálnej ekonomiky, požiadavky susedov a budúcich užívateľov a benefity pre širšie okolie. Druhým stupňom je návrh konceptu riešenia a tretím detailné rozpracovanie.

Ktoré sú silné stránky Nového Lida, vďaka ktorým sa môže uchádzať o BREEAM Communities?

Vzhľadom na kritériá, ktoré som spomenul, Nové Lido je skutočne ideálnym kandidátom pre túto certifikáciu. V prvom rade ide o najvýznamnejšie doposiaľ nezastavané územie v širšom centre mesta, ktoré je mestom kategorizované ako brownfield. Bratislava má v porovnaní napríklad s Viedňou len štvrtinovou hustotu obyvateľov a cieľom je inteligentné zahusťovanie mesta pri zachovaní a zlepšovaní kvality prostredia. Presne tam je potenciál

využitia takýchto brownfieldov. Ďalšou silnou stránkou je samotná poloha, ideálne napojenie na medzinárodnú cyklotrasu, hromadnú dopravu, pešia dostupnosť ku všetkým službám a do samotného centra. A pre mňa možno najosobnejšou prednosťou je poloha na Dunaji. Je to úžasný benefit územia na brehu najvýznamnejšieho európskeho toku, s výhľadom na Staré Mesto a máme ambíciu prinavrátiť Dunaj ľuďom, vrátane reminiscencií na pôvodné Lido v starom Prešporke.

Čo prispieva k udržateľnosti výstavby a budúcej prevádzky tejto nábrežnej štvrte?

Dôraz na využitie obnoviteľných zdrojov energií, optimalizáciu tvaru a orientácie budov, ale aj redukciu zabudovaného uhlíka prostredníctvom výberu ekologickejších materiálov a vyššieho štandardu pri výstavbe, to sú základné princípy, ktoré budeme zohľadňovať. Ale diskutujeme aj mnoho ďalších stratégií. V území budeme zachytávať dažďovú vodu a veľký dôraz bude kladený na minimalizáciu komunálneho odpadu dôslednou separáciou a využitím odpadu. Územie bude navýšené tak, aby parkovanie pre autá bolo možné umiestniť pod terénom bez nutnosti ekologicky náročného zakladania hlboko pod úroveň spodnej vody. Zároveň to však znamená výzvu čo s náletovou zeleňou, ktorej značný podiel reprezentujú invazívne druhy. Pre tento účel máme v tíme najlepších odborníkov v oblasti ekológie, dendrológie, biodiverzity, mikroklimy a zelených striech. Zároveň máme ambíciu zásadným spôsobom zredukovať uhlíkovú stopu tejto štvrte.

Aké inovácie prinesie projekt?

Inovatívny je v zásade celý náš prístup. Zohľadňujeme oveľa širšie spektrum kritérií, ako je bežné a preverujeme aj neštandardné alternatívy, napri-

klad väčšie využitie dreva ako ekologického stavebného materiálu. Komunikujeme s odborníkmi a externými spoločnosťami o možnosti centrálnej výroby tepla a chladu v území a plánujeme využiť najnovšie smart technológie pre zber dát na efektívnu správu budov aj na komunikáciu používateľov v území.

Nové Lido leží v dotyku s prírodným prostredím. Ako nadviaže na Dunaj alebo Soví les?

Blízkosť Dunaja a chránených prírodných území prináša mnoho benefitov pre rekreáciu, oddych a krásne výhľady, ale je to zároveň aj zodpovednosť. Je nutné zohľadniť dôležité environmentálne faktory, ako je biokoridor pozdĺž rieky a ochrana spodných vôd. Územie Nového Lida po desaťročia nebolo začlenené do štruktúry mesta, a ako ukazujú naše odborné analýzy, usadili sa tu mnohé náletové invazívne druhy zelene. Rozvoj tohto územia má teda na jednej strane ambíciu zachovať a rešpektovať jestvujúci pravobrežný biokoridor popri rieke v prepojení od lužných lesov pri hranici s Rakúskom smerom na Soví les, zároveň prinavrátiť pôvodné druhy zelene a vytvoriť modernú udržateľnú štvrť, pripravenú na klimatické zmeny. V čase globálneho otepľovania má zeleň aj prítomnosť rieky významný prínos. Navyše, dunajská spodná voda je bezemisným obnoviteľným zdrojom pre potenciálne chladenie aj kúrenie využitím tepelných čerpadel s uzatvoreným cyklom.

Martin Stohl

Aké sú vo svete trendy udržateľného susedstva mesta s riekou a budovania nábrežných štvrtí?

Rieka je významným mestotvorným prvkom a máme celý rad dobrých aj zlých príkladov ich využitia. Dunaj v našej časti Európy bol široko rozvetvený a dochádzalo k pravidelným záplavám, preto už od čias Márie Terézie, ale najmä koncom 19. storočia bol Dunaj vo Viedni, Budapešti aj Prešporke výrazne zregulovaný. U nás k tomu prispel známy

taliansky inžinier Lanfranconi. Nie všade táto regulácia dopadla dobre, napríklad v Budapešti odrezali prístup k rieke umiestnením cestných komunikácií pozdĺž oboch brehov rieky. V nám blízkej Viedni to nebolo oveľa lepšie.

Dnes však Viedeň často používame ako vzor. Čo sa tam zmenilo?

Odvtedy pristúpili k mnohým revitalizačným krokom k obnove prirodzeného charakteru rieky a zároveň jej prinavráteniu mestu a jej obyvateľom. Príkladom je rekreačný ostrov Donau Insel, ale aj viedenský park Lobau, ktorý je súčasťou Národného parku Donau-Auen. To bolo inšpiráciou aj pre iniciatívu Bratislavského dunajského parku. Zelený pás územia by mal pokračovať medzi protipovodňovou hrádzou a riekou aj pozdĺž územia Nového Lida, kde navyše v spolupráci s bratislavskými vodákmi vznikne rekreačná zóna s obnovením kedysi takej obľúbenej mestskej pláže a maríny – zálivom pre menšie rekreačné lode.

Ktorý projekt vo svete s týmto certifikátom považujete za inšpiratívny aj pre Bratislavu?

Je len málo projektov, ktoré doposiaľ získali certifikát BREEAM Communities na úrovni Excellent a len jediný v Európskej únii, ktorý ho získal na najvyššej úrovni Outstanding. Je ním projekt Tivoli Green City v belgickom Bruseli, ktorý je určite v mnohých smeroch inšpiráciou aj pre nás. ■

Chrípková sezóna sa ešte neskončila, posilnite si imunitu

BRATISLAVA

Chrípka a ďalšie virózy nás v posledných dňoch poriadne potrápili, pred pohotovosťnými lekárňami sa počas sviatkov tvorili dlhочізné rady. Vždy sa oplatí myslieť na prevenciu – predzásobiť sa voľnopredajnými liekmi a vitamínmi, aby ste sa vyhlili takému stresu, ale predovšetkým posilňovať si imunitu.

- Aby ste zostali zdraví, odborníci Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bratislave odporúčajú dodržiavať aj tieto zásady:
  - Zvýšte podiel vitamínu C v organizme – konzumáciou papriky, chrenu, citrusových plodov, čiernych ríbezlí, ale aj kapustou, kelom, brokolicou a zelenou vňaťou.
  - Vplyv na správne fungovanie imunity má tiež vitamín D – v prirodzenej forme sa nachádza v rybách, vajciach, obsahuje ho kakao, smotana alebo trešča pečeni. V období, keď je slnečných dní menej, je vhodné doplniť ho prípravkami s obsahom D3, či už vo forme tabliet alebo v kvapkách.
  - Dôležitý je aj zinok – jeho nedostatok treba kompenzovať stravou bohatou na orechy, celozrnné výrobky, listovú zeleninu, pečeni, droždíe, ale aj na mliečne výrobky.
  - Pravidelne sa hýbte – pohybová aktivita trvajúca 30-40 minút a vykonávaná 3-5-krát v týždni výrazne zvyšuje imunitu. Postačí aj rezkejšia prechádzka.
  - Saunujte svoje telo – práve saunovanie má pozitívny vplyv na stav našej obranyschopnosti. Vhodné je aj otužovanie organizmu napríklad striedaním teplej a chladnej sprchy.

■ Doprajte si dostatok spánku - ak máte spánkový deficit, môžete tým zmeniť imunitnú reakciu organizmu a je pravdepodobnejšie, že ochoriete. Zároveň

minimalizujte stres – je preukázané, že najmä dlhodobý stres dokáže oslabiť imunitu.

■ Pravidelne vetrajte miestnosti doma či na pracovisku. Dôležité je vetrať nárazovo – otvorte okno dokorán niekoľkokrát denne, aby sa vzduch v miestnosti „vymenil“.

(bn)

Zdravie. Život. Rovnováha.

Pri kúpe 3 produktov značky LIVSANE získate najlacnejší z nich za 1 cent (0,01 EUR).

Akcia platí od 1.1.2023 do 31.1.2023.

Príbehy lodí

STARÉ MESTO

Storočnú históriu plavby na území Slovenska približuje výstava pod názvom 100 rokov Dunajplavby - Príbehy slovenských lodí na riekach, moriach a oceánoch. Výstavu otvorili v Slovenskom technickom múzeu

- Múzeu dopravy, ktoré ju pripravilo v spolupráci so spoločnosťou Slovenská plavba a prístavy. Strednou priemyselnou školou dopravnou a spoločnosťou Korveta. „Osloví návštevníkov všetkých vekových kategórií. Na svoje si prídu malí aj veľkí pri pohľade na unikátne modely lodí, ktoré plávali pod vlajkou plavebného podniku,“ priblížili organizátori. Výstava, ktorá potrvá do 30. septembra, zachytáva obdobie vzniku plavebnej spoločnosti v roku 1922 až do súčasnosti. Nechýbajú ani dobové dokumenty, rôzne stroje a lodné zariadenia, ktoré sa používali na lodiach na Dunaji. (ts)

Sochy v divadle

STARÉ MESTO

Divadlo Nová scéna sprístupnilo vo svojich priestoroch výstavu diela Jána Ťapáka s názvom Sochy v divadle.

Umelec, ktorý žije v Bratislave a tvorí vo svojom ateliéri v Slovenskom Grobe, sa venuje voľnej sochárskej tvorbe, ale i kresbe a maľbe. Má za sebou množstvo samostatných i kolektívnych výstav, jeho diela sú zastúpené vo verejných i súkromných zbierkach doma aj v zahraničí. Úzko tiež spolupracuje so súborom Lúčnica a ďalšími kultúrnymi inštitúciami ako autor scénických a kostýmových návrhov. Ján Ťapák vystavuje v divadle celkovo 26 sôch, ktoré sú podperné svetelnými bannermi s fotografiami diel a ich skicami. Výstava potrvá do 30. júna. (ts)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

JANUÁR
V MESTE

Vyberte si zážitok na víkend aj všedný deň

BRATISLAVA

Aj v januári sa v našom meste deje veľa zaujímavého, navyše, rozbieha sa plesová sezóna, takže sa môžete zabávať do neskorého večera. Vybrali sme

pre vás niekoľko inšpirácií, a pridávame aj tri podujatia na nasledujúce mesiace. Informácie o ďalších priebežne uverejňujeme na webovej stránke banoviny.sk. (bn)

Foto: archív

Bratislavská knižná burza

Každú sobotu

V Starej tržnici môžete v sobotu zísť na najväčšiu knižnú burzu na Slovensku, ktorá sprevádza pravidelný potravinový Trh-Piac-Markt. Táto jedinečná akcia sa koná vždy od 9. h do 15. h na poschodí tržnice. Nájdete tu najmä knihy, ale popri nich sa určite objavia aj grafiky, gramoplatne, pohľadnice, časopisy, CD-čka, komiksy a plagáty, známky, mince a iné zberateľské predmety. Vstup je voľný. Viac na www.staratrznica.sk

O kresbe, čo ožila

15. januára

O kresbe, čo ožila v podaní OZ JivArt je vizuálna adaptácia detskej knižky, ktorá má podnietiť mladú dušu k zamysleniu sa nad vznikom sveta, má „zobudiť“ zmysly a viesť diváka až k vlastným interpretáciám o živote. Podujatie sa uskutoční vo výstavnej a koncertnej sieni Klarisky o 16. h. Viac na www.visitbratislava.sk

Bosorky zo Starej radnice

17. januára

Vedeli ste, že i novoveký Prešporok mal svoje bosorky? O tom, prečo ich bolo u nás menej ako v susedných krajinách, ako prebiehali prešporské čarodějnicke procesy či ako sa na údajných bosorkách hľadalo tzv. diablove znamenie vám porozpráva Alexandra Ballová, historička a odborná knihovníčka Múzea mesta Bratislavy. Viac na www.mmb.sk

Zámocký PLES

4. februára

Prijmite pozvanie na Zámocký PLES v exkluzívnych priestoroch Šimák zámok Pezínok! Ples otvorí tradičný valčík a počas servírovania galavečere vás bude sprevádzať klavirista. Moderátor večera Juraj Bača zahrá aj so svojou kapelou, plesovú zábavu obohatí i burlesque šou tanečníčok z La Rosa. Host' večera bude džezmen Peter Lipa a DJ vám bude hrať až do rána. Čaká na vás aj bohatá tombola a fotostena na červenom koberci. Viac na www.zamokpezinok.sk

XV. reprezentačný plesodpadového hospodárstva a priateľov životného prostredia

27. januára

Veselá zábava bude v závere januára v hoteli Double Tree by Hilton. V poradí 15. reprezentačný ples odpadového hospodárstva a priateľov životného prostredia, ktorý organizuje Asociácia podnikateľov v odpadovom hospodárstve, sa začína o 19. h. Viac na www.odpady-portal.sk

Človek človeku
Karel Koch a Dušan Jurkovič

do 26. februára

Keď budete v historickom centre, odporúčame zísť aj na neštandardnú výstavu v Starej radnici, ktorá približuje myšlienkový svet a životnú filozofiu uznávaného lekára Karla Kocha a jeho priateľa, architekta Dušana Jurkoviča. Výstavu pripravilo Múzeum mesta Bratislavy v spolupráci s Vysokou školou umeleckopriemyslovou v Prahe. Viac na www.mmb.sk

Fragolino ples

4. februára

V Istra centre na Hradištnej 43 v Devínskej Novej Vsi sa zabavíte na Fragolino plese, ktorý moderuje Richard Vrablec. Na podujatí, ktoré sa začína o 19. hodine, vystúpi aj detský folklórny súbor Kobylka, operný spevák Tomáš Ondriáš či víťazka talentovej šou Nikola Kusendová.

Cirkus Varius na ľade

4. marca

Na Zimnom štadióne V. Dzurilla v Ružinovke už v marci diváci zažijú dynamické predstavenie od Cirkus Varius, plné špeciálnych efektov, ktoré na ľadovej ploche spojí všetky žánre súčasného cirkusového umenia. Žongléri, akrobati, iluzionisti či gymnasti predvedú strhujúce predstavenia nielen na ľade, ale aj vo vzduchu. V cirkuse nevidíte žiadne zvieratá, iba špičkové výkony umelcov na ľade, ktoré podčiarknu kostýmy, svetelné efekty či hudba, ktoré sú tematicky ladené ku každému číslu. Viac na www.showslovakia.sk

Už ste vyskúšali fantastický komfort
SKI IN & SKI OUT apartmánov?

Predstavte si, že máte svah rovno pod oknami. Nemusíte kráčať v lyžiarkach na zasnežený kopec kilometre ďaleko, nieť celý výstroj a tlačiť ho každý deň do auta, čakať v kolónach smerom do doliny, platiť drahé parkovné...

Bývať v SKI IN & SKI OUT apartmánoch je neuvěřiteľne komfortné. A práve tento komfort môžete vyskúšať v Demänová Rezort, kde nájdete aj vlastné lyžiarske stredisko, klzisko aj snowtubing! SKI Centrum Demänová ponúka svojim návštevníkom bezpečné lyžovanie nielen pre začiatočníkov, ale aj pre pokročilých na ľahkej a na stredne ťažkej zjazdovke. Pre väčšiu bezpečnosť vybudovali špeciálne pre deti oddelenú detskú lyžiarsku zónu, ideálnu na tréningovanie s inštruktormi. Uvidíte, že prvá lyžovačka s vašimi ratolesťami na tomto mieste dopadne na výbornú.

Prečo si vybrať na rodinnú lyžovačku práve SKI Centrum v Demänová Rezort?

Pretože okrem komfortných SKI IN & SKI OUT apartmánov získate množstvo iných výhod:

- lyžiarsky svah priamo v rezorte,
- skipas na každý deň pobytu máte v cene,
- oddelenú zónu pre tie najmenšie detičky,
- školu lyžovania pre detičky,

Nekonečné zimné radovánky pre celú rodinu na jednom mieste

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

V cene zimného pobytu v Demänová Rezort je skipass na každý deň, klzisko, wellness & fitness, FUN Center pre deti aj animačný program.

- osvetlený svah na večerné lyžovanie,
  - osvetlenú bežkársku trať,
  - pravidelné animácie pre deti na snehu.
- Jednoducho sa zobudíte, skočíte do lyžiarek a na svahu ste aj s celou rodinou hop-šup! Čo je lepšie, ako počas pobytu odložiť auto a už nič neriešiť? V rezorte totiž zažijete nekonečné zimné radovánky pre všetkých na jednom mieste. A aby toho

nebolo málo, pre nelyžiarov či rodinky s deťmi sú pripravené aj iné zimné športy:

- snowtubing na nafukovacích kolesách pre malých aj veľkých,
  - osvetlené klzisko na korčuľovanie či hokej,
  - sánkované cez deň aj po zotmení.
- Netreba tiež zabudnúť na Snack bar na svahu, ktorý horúcimi nápojmi a občerstvením určite poteší nejdneho hladosa.

Najmodernejší servis a požičovňa lyží a snowboardov na Slovensku

Ak si nechcete so sebou brať polovicu pivnice, vybavenie na všetky zimné aktivity si viete aj požičať. Lyžiarsky, snowboardový, skialpový výstroj či sánky vám s radosťou požičia SMILE CENTER. A ak sa predsa len rozhodnete vziať si ten svoj, radi vám na ňom urobia kompletný servis. SMILE CENTER má najmodernejšie vybavenie a technológie svetových značiek, aby svojim zákazníkom mohli ponúknuť prvotriedne služby na tej najvyššej úrovni.

Lyžiarska škola Ski School Smile

V Ski School Smile sa venujú všetkým a všetkému - od úplných začiatočníkov až po zdokonaľovanie športových lyžiarov a snowboardistov. Možnosťou sú aj freeridové lekcie pod dohľadom našich najkúsenejších inštruktórov, ktorí dobre poznajú terén a sú pripravení ukázať vám Jasnú a ďalšie neďaleké lyžiarske strediská aj mimo zjazdoviek. ■

Viac na www.demanovarezort.sk

Do ohrádky, aj ku kontajneru

BRATISLAVA Spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) už odváža vianočné stromčeky z drevených ohrádok. Rozmiestnených po celom meste je ich takmer 800. Odvoz stromčekov by mal trvať do 25. februára. „Prosíme Bratislavčanov, aby v maximálnej miere využili drevené ohrádky vo svojej mestskej časti. Ak sa v ich bezprostrednom okolí ohrádka nenachádza, svoj stromček môžu odložiť k stanovisku zberných nádob,“ vyzýva spoločnosť. (TASR)

Rozdajú vrecká

BRATISLAVA Do zberu kuchynského bioodpadu sa môžu Bratislavčania zapojiť aj tento rok. Spoločnosť OLO zároveň naplánovala distribúciu ďalších kompostovateľných vreciek pre domácnosti, ktoré už tento druh odpadu triedia. Obyvatelia rodinných i bytových domov, ktorí premeškali adresnú distribúciu nádob a kompostovateľných vreciek, si môžu balíček prevziať na zákazníkcom centre OLO. (TASR)

Nová šanca pre Rázsochy

LAMAC Výstavba Univerzitetnej nemocnice Bratislava v lokalite Rázsochy by sa mohla začať v druhom štvrtroku 2024.

Vyplyva to zo zámeru projektu, ktorý ministerstvo zdravotníctva predložilo na posúdenie vplyvov na životné prostredie (EIA). Predbežné náklady na výstavbu odhadujú na 263 miliónov eur. Objekt novej UNB Rázsochy bude kopirovať pôdorys pôvodnej nemocnice. „Z hľadiska štruktúry nemocnice sa ráta s približne 695 lôžkami, 20 operačnými sálami, 40 ambulanciami a asi 35-tisíc hospitalizáciami ročne,“ priblížil rezort. (TASR)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Ako chutí v kvasiarni legendárneho Steinu?

Becker gurmána

STARÉ MESTO Reštauráciu v unikátnych priestoroch zrekonštruovanej historickej Spilky otvorili pred približne dvoma rokmi, no otestovať sme ju prišli až teraz, keď sa po obmedzeniach pandémie naplno rozbehla. K tančkovému pivku vám ponúknu tradičné jedlá, ktoré vraj reprezentujú mix toho najlepšieho z Rakúska-Uhorska, ale tiež všeličo z modernej kuchyne. Aká je naša skúsenosť?

Pivársku reštauráciu Spilka beer & restaurant nájdete na Legionárskej ulici za Novým evanjelickým kostolom. Pamiatková budova Spilka (kvasiareň) zo 60. rokov minulého storočia s charakteristickou kupolou je zároveň jediným zachovaným objektom bývalého Pivovaru Stein. História varenia piva vnímate aj v citlivo zrekonštruovanom interiéri reštaurácie s vysokým stropom, kde pútajú pozornosť pôvodné lampy pivovaru i pôvodné mohutné stĺpy s bielym obkladom. Takisto stena so železnými vrátami z parných kotlov, ktorými sa vykuroval celý Stein.

Návštevníkov býva v čase obeda veľa, ale stále sme si vedeli nájsť dobrý stôl. Horšie to bolo s čakaním na jedlo, zeleninovú polievku (1,49 €) sme síce mali na stole, zeleninovú polievku (1,49 €) sme síce mali na stole, ale hlavné jedlá až o ďalších takmer štyridsať minút. Zdržanie vraj spôsobilo pečenie kuriatka, ktoré sme si objednali na polievku hodnotíme ako dobrú klasiku, nesklamala, ale ani neohúrila ničím mimoriad-

nym, dáva-me jej priemernú známku.

Pečené kuriatko (14,50 €), ktoré tak skúšalo našu trpezlivosť, je určite dobrá voľba v prípade, že ste veľmi, veľmi hladní. Z tejto porcie - oficiálne 500 g, podľa nášho odhadu aj viac - sa naje úplne každý, dokonca postačí i dvojici. Na pekáč sme totiž dostali celú polovicu pečeného marinového kuraťa. Chuťovo bolo mäsko fajne, ale na náš vkus až príliš mäkké, ak ho máte radi upečené dochrumkava, môže vás mierne sklamať. Obloženie nebolo čo vyčítať, ocenia ho najmä priaznivci mierne pikantných pokrmov. Opekané baby zemiaky boli chutné, grilovaná kukurica sladučka, potešili aj alma papričky a baranie rohy, tých bolo v pekáči až-až.

Veľké očakávania sme mali od špeciality s názvom Bravčový rezeň Spilka (12,50 €), ku ktorej sme si objednali len skromnú prílohu v podobe uhorkového šalátu (2,90 €). „Spilkovský“ rezeň vyzeral na pohľad ako viedenský, tiež ho naklepú pekne natenko, ibaže namiesto teľacieho

nájdete v trojbole z jemnej kaiserovej strúhanky mäso bravčové. Chuťovo nám však „šnicel“ nepripadal nijako špeciálny, hoci ho vraj navyše marinovali v pive. Uhorkový šalát bol bežný štandard, rovnako hodnotíme i servírovanie.

Ochutnali sme tiež konfitované Kačacie stehno (14,50 €), ktoré zas bolo na rozdiel od pečeného kurčaťa malé, pokojne by sme zvládli aj dva kusy. Mäso bolo trochu suché, no lokše k nemu fajne. Chutila nám takisto dusená červená kapusta – neublíži ani tomu, kto ju má rád kyslejšiu, ani tomu, kto uprednostňuje sladšiu verziu. Ďalšou voľbou bol Wrap s kačacím mäsom (10,50 €), k tomu čipsy, tenučké domáce zemiakové lupienky. Tortilla naplnená trhaným mäsom a zeleninou neprekvapila ničím výnimočným. Šalát coleslaw však predsa len potešil, dressing tiež, a šmrnc tejto špecialite dodalo avokádo, ibaže kačacie bolo opäť suchšie. Napokon sme otestovali Teľací perkelt (12,90 €) s domácimi špenátovými haluškami.

Pri obnove interiéru zachovali pôvodné lampy aj mohutné stĺpy.

K mäsku sme nemali nijaké výhrady, naopak, bolo veľmi chutné a jemné. Maslové halušky, ktoré sme s pasiou obacali v skvelej v omáčke, sa nám žiadalo trochu dosoliť, ale to už je náš zlovyk. Inak žiadna výčitka. (bn)

Foto: Marián Dekan
Hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná. Konzumáciu si redakcia platila sama.

Nevyhadzujte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme nebytového priestoru č. NP 5 vo výmere 58,64 m² v stavbe so súpis. č. 3514 na pozemku parc. č. 1426/587, na ulici Hany Meličkovej 11/B v Bratislave, k. ú. Karlova Ves, s možnosťou použitia prvkov elektronickej aukcie.

Bližšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 228.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské **Noviny.sk**
www.facebook.sk/banoviny

Cestujúca: Vodič MHD ma pre telefonovanie vykázal do zadnej časti trolejbusu

Juraj Tevec: Kto má počúvať tie banálne reči o témach, ktoré zaťažujú spolucestujúcich? Keď mne niekto volá, tak poviem, že som v MHD a ozvem sa neskôr... Takže, tolerancia predovšetkým.

Zuzana Pavliková: Väčšina ľudí telefonuje tak, že celý autobus ich musí počúvať. Čudujem sa, že zatiaľ nikoho ešte nevyhodili okrem tejto pani, mňa takito tiež vyrušujú.

Maria Pešeková: Súhlasím. Ja som raz dokonca dobrovoľne vystúpila a počkala na ďalší autobus kvôli chlapovi, ktorý mal tiež potrebu hulákať do telefónu na celý autobus. Nedá sa to počúvať.

Maja Melicherova: Len pri tom telefonovaní je rozdiel vykecávať po celý čas jazdy do mobilu o hlúpostiach a obťažovať tým ostatných cestujúcich a vybaviť si nejaký krátky súrny alebo praktický telefonát.

Lucia Heinfliňg: Takýmto ľudom sa povie jednoducho, že sú nevychovaní a sú radi stredobodom pozornosti. Alebo ich, naopak, nikto iný nezaujíma a ani nevedia, kde sa nachádzajú, lebo v tom momente nič iné nevnímajú a ak by ste ich vyrušili, ešte môžete vy od nich schytať.

Foto: TASR

Vyrábate si doma pivo? Po novom to musíte ohlásiť colnému úradu, ak to neurobíte, hrozí vám pokuta

Od januára 2023 platí nová povinnosť - každý, kto vyrába pivo pre svoju vlastnú spotrebu, to musí oznámiť miestne príslušnému colnému úradu.

Iveta Possert Urik: A kto a ako bude kontrolovať, čo doma varím? A lekvár môžem? A ovocné likéry? Ľudia nemajú čo robiť, len pre pár litrov piva po úradoch behať?

Eva Eyaevaeva: Varenie čokolívek doma ohlasovať colnému úradu? To je asi silvestrovský vtíp. Alebo test trpezlivosti národa.

Malo Karpačanka: Kávu si môžem ešte uvariť bez ohlasovacej povinnosti?

Andrej Orszag: Nerozumím, čo s tým má colný úrad, keď nič nedovážam. Pochopím daňový úrad, ak sa to má zdaňovať od určitého objemu, no colný úrad? Ako tu viaceri píšú, vyzeralo tak, že ľudia budú o chvíľu nahlasovať aj počet uvarených čajov, prípadne nadýchnutí.

Teatro Wüstenrot Bratislavské Hudobné Divadlo

15. 1. Ne: 17:00	Bláznivá komédia v trojke Zuzana Žalinská, Miroslav Lelko, a Miroslav Lelko	22. 1. Ne: 17:00	Milenec Učinkujú: K. Haydu, M. Galis Partlová / Natália Pukliaková, D. Žiaranová, M. Mšalová, J. Pílik, Soňa Ferencová
25. 1. St: 19:00	Miliónový údržbár Pati Némethy, Václav Havelka, Zuzana Žalinská, Anna Kuthová, Robert Heger, Martin Štefánek, Antónia Procházková, Ivoň Prádník, L. Zelenková / B. Křivánek	1. 2. St: 19:00	Mandarinková Izba
12. 2. Ne: 17:00	VALENTÍN & BEATLES	26. 2. Ne: 17:00	FRIDA MALOVAŤ A MALOVAŤ ZEM NEVEK VEŠTÁ
27. 2. Po: 19:00	SILOVÉ POŽIŤNÍČKY Peter Kociš / Marcel Ochranek, Karol Olšovský / Zuzana Moravcová, Marek Majesky / Pilemyš Boublik, Jana Valocká / Lucia Vráblová, Dušan Štraba, Erik Pečovský / Juraj Hečka	28. 2. Ut: 19:00	CAVEMAN Učinkujú: Horca Holik / Jakub Slach

Teatro Wüstenrot DK Ružinovská 28 820 09, Bratislava
www.gedur.sk,
 gedur@gedur.sk
 +421 905 668 070

Predpredaj vstupeniek Ticketportal
 Generálny partner divadla: wüstenrot

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtípné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Akú výchovu majú takito ničitelia?

Aj ja som si v Petržalke všimol pomaľované, dokonca úplne zničené smetné nádoby, ktoré mestská časť inštalovala len nedávno. Vandali vraj nelegálnym odpaľovaním agresívnej pyrotechniky odpálili nový rok vo veľkom štýle. Pri prechádzke v Sade Janka Kráľa sú zas pomaľované takisto iba nedávno osadené smetné koše, na Starom moste sa činili graffiti... Nechápem, z akých rodín pochádzajú takito primitívi. Petržalská samospráva avizovala, že zdemolované kameninové koše bude aktívne riešiť v spolupráci s mestskou políciou. Som naozaj zvedavý na výsledok a aký postih čaká usvedčených vinníkov – obávam sa, že prípadný trest bude smiešny.

Ak ich, samozrejme, vôbec niekedy nájdú, o čom silne pochybujem. Pravdepodobne nie, takže vandali budú naďalej veselo ničiť naše prostredie. A nápravu škôd v stovkách eur, ktoré spôsobia, zaplatíme my všetci.

Petržalčan Alexander

Foto: FB Petržalka

Kriky bez listov odkryli neporiadok

Na Nový rok som sa vybral cestnou kolobežkou (nie električkou) na Devín po Devínskej ceste. Cestou na Devín a späť som pozorne pozoroval okolie cesty, jeho svahy aj malé priekopy. To sú nie desiatky, ale stovky odhodnotených PET fliaš, plechoviek, aj igelitov a papierov. Podľa môjho preverenia sú bez znakov „recykluj ma“, teda tam ležia dlhšie. Na niektorých miestach odstrašujúci pohľad. Samozrejme, teraz to je všetko vidieť, lebo kriky a stromy sú bez listov. Na niektorých miestach je to vo výške 4 - 5 metrov. Ťažký prístup. Jedno je isté, trpí životné prostredie. Dokáže sa to upratať? To je niekoľkoročné devastovanie životného prostredia. Verím v mene slušných a poriadkumilovných ľudí, že sa problém vyrieši.

Ing. Peter Bella, Ružinov

Starožitnosti Panenská 22

Odkúpime v hotovosti: sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky, lampy, nábytok, i celé pozostalosti, umenie každého druhu
 Konzultácie zdarma aj u Vás doma
 tel: 0907 981 477
 Sme tu pre Vás už 25 rokov

Obnovu veže už dokončujú

STARÉ MESTO

Generálna rekonštrukcia ikonickú Michalskej veže a návrat k jej prevažne barokovému vzhľadu sa blíži k záveru. Aktuálne sa dokončujú práce v interiéri a v priebehu tohto roka už bude Michalská veža sprístupnená verejnosti. Obnova približne 51 metrov vysokej veže, ktorá sa začala v júli 2021, zasiahla celý objekt – v exteriéri boli obnovené a doplnené všetky kameňochárske a ozdobné prvky vrátane sochy sv. Michala Archanjela z polovice 18. storočia, dvoch zvonov, ciferníkov hodín, všetkých kamenných a reliéfnych prvkov i olovenej tabule nad bránovým vchodom. Okná nahradili repliky pôvodných barokových okien, obnovili sa fasády. (ts)

Prístavba prekvapila

PETRŽALKA

Nová prístavba rekonštruovaného Divadla Aréna prekvapuje veľkými oknami. Ako vyzerala v minulosti? Aj v minulosti boli súčasťou divadla bočné „krídla“, prístavba s veľkými oknami však nie je kópiou historickej. „Budova nemala takéto okná, podľa archívnych dokumentov išlo skôr o murované časti. Na základe projektu, ktorý schválil Krajský pamiatkový úrad, sme zvolili okná, ktoré presvetlia interiéry Divadla Aréna,“ vysvetlila hovorkyňa Bratislavského samosprávneho kraja Lucia Forman s tým, že okná na prístavbe budú hliníkové, ich rámy budú v matnej antracitovej farbe. Vďaka prístavbe sa rozšíri záber divadelnej prevádzky. (ac)

Foto: ac

Vzkriesil príbeh najmladšej špiónky Európy, aj umlčaného lekára a ľudomila Karla Koča

Slavo Kalný

RUŽINOV

Deň pred Vianocami prišla smutná správa, vo veku 93 rokov zomrel významný publicista a spisovateľ Jaroslav (Slavo) Kalný. V reportážnych knihách Bombardovanie Apolky či Zabudnite na Koča písal aj o drámach vojnovy Bratislavy a jej ľuďoch.

„Nie, to tam radšej nedávajte, úplne presne si to nepamätám,“ usúdil pán Kalný v Bratislavských novinách pripravovali článok o umlčanom lekárovi Karlovi Kochovi a chceli sme doň pridať istú zaujímavosť. Bol prísny na fakty, poctivo si ich overoval aj v archívoch, či starých matrikách, spovedal priamych účastníkov diania... Všetko muselo sedieť. Spisovateľ Ladislav Švihran spomínal – pracuje ako svedomitý vedec, ba možno ešte dôslednejšie.

Strastiplný osud Karla Koča, ktorého meno sa na dlhé roky vytratilo z encyklopédií aj učebníc, oživil Slavo Kalný v knihe Zabudnite na Koča. Pri spracúvaní príbehu zhromaždil aj svedectvá spoluväzňov a výpovede príbuzných. S útrapami tohto českého lekára, protifašistického odbojára a neskôr politického väzňa, ktorý si „nepo-

rozumel“ s komunistami, sa oboznámil pri písaní knihy Bombardovanie Apolky. V nej zase vzkriesil príbeh najmladšej špiónky Európy Beatrix Pospíšilovej, prezývanej Trixi. Zničujúci nálet spojeneckých lietadiel, ktoré v júni 1944 bombardovali Apolku, bol úspešný aj vďaka vtedy osemnásťročnej Trixi. Práve ona dodala spojencom informácie o dôležitom závode, ktorý bol pod kontrolou Nemcov. Pri pohľade na skazu, ktorú neprežilo 176 ľudí, medzi nimi aj jej známi, však mala veľké výčitky svedomia. Ružinovčan Slavo Kalný patril do skupiny legendárnych reportérov 60. rokov, po okupácii v auguste 1968 mu však normalizácia vzala „meno aj pero“. Skončil ako šéfredaktor denníka Smena, vďaka pomoci priateľov mohol napokon pracovať v Československom rozhlasu, nesmel však písať pod vlastným menom, ani vystupovať pred mikrofónom. Vtedy sa zrodil Karol Ilavský a aj pod týmto pseudonymom sa stal úspešným tvorcom, napísal takmer dve desiatky rozhlasových hier, vytvoril množstvo pásiem a fičrov. Bol tiež hlavným dramaturgom rozhlasového seriálu Čo nového Bieli-

Pohľad z hradu na horiacu Apolku

Americké bombardéry zaútočili na rafinériu Apollo 16. júna 1944 dopoludnia. Na mesto v priebehu ani nie desiatich minút dopadlo takmer 370 ton bômb, objekty s rôznymi horľavinami vybuchovali či horeli ešte dlho po bombardovaní. Fabriku, ktorá bola pod kontrolou Nemcov, zničili na 80 percent. Bomby však zasiahli i mnohé civilné objekty, kde prišli o život desiatky ľudí. Nálet bol úspešný aj vďaka priemyselnej špiónke z rafinérie, ktorej osud priblížil Slavo Kalný v knihe Bombardovanie Apolky.

marovského i najvyššie novinárske ocenenie Mercurius veridicus ex Slovakia. „Reportáž sa nedá písať v kaviarni ani doma, vyžaduje si túlavé topánky,“ hovorieval Pán novinár. Tentoraz sa zatúlal bez návratu. Knihu Odpísaní uviedol citátom Wiliama Faulknera: Minulosť nie je nikdy mŕtvou, dokonca nie je ani minulosť. Rovnako nepominula láskavosť, ktorú Slavo Kalný porozdával, jeho dobré rady i pripomienky, zostali knižky... Vďaka aj za ne, priateľ. (ac)

Foto: TASR, vtedy.tasr.sk

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž

na najvhodnejší návrh na uzatvorenie zmluvy o nájme nebytového priestoru č. 901 vo výmere 102,47 m² v stavbe so súpis. č. 3038 na pozemku par. č. 2823, na ulici Jasovská 1 v Bratislave, k. ú. Petržalka.

Bližšie informácie na www.bratislava.sk alebo na tel. čísle 02/59 356 228.

Správy z podsvetia

Ak vám zavolá policajt, že chce peniaze, nie je to policajt! Upozorňuje na to Políciia SR v rámci kampane proti podvodom, pre ktoré mnohí seniori aj v BRATISLAVE prišli o desaťtisíce eur. Podvodník zavola obeti s tým, že sa zloději zamerali na jej byt či dom. Následne ju upokojí, jemu vraj ako policajtovi môže dôverovať, a keď vyhodí von cez okno alebo balkón peniaze zabalené v igelitke, on ich ochráni. V momente, ako to obeť urobí, sú peniaze nenávratne preč. „Pamätajte si, že policajt vás nikdy nežiada, aby ste mu dali peniaze. Ak vám zavolá, zrejme vás chce predvolať na výsluch alebo vám niečo oznámiť.“ (ivk)

Zachránil Bratislavský hrad, odmenili ho väzením

Bratislava kedysi

Uplynulý rok 2022 mal dva dôležité dátumy týkajúce sa Alfreda Piffľa: 115 rokov od narodenia a 50 rokov od úmrtia tohto zanieteneho pamiatkára a architekta, vďaka ktorému neskončil Bratislavský hrad ako ruína. Pred sedemdesiatimi rokmi sa začalo s obnovou tejto dnes už národnej kultúrnej pamiatky, jej záchrancu však vtedajší režim kruto potrestal.

Pri príležitosti spomínaných výročí pripravili pracovníci SNM – Historického múzea netradičné nočné prehliadky Bratislavského hradu cez Piffľov osobný denník, ktorý si viedol počas rekonštrukčných prác. Je aj svedectvom upevňovania komunistického režimu u nás, ktorého prísluhovalci označili aktivitu Alfreda Piffľa za podozrivú.

Rodák z českých Kerhartíc nad Orlicí patril k hlavným iniciátorom obnovy hradu zničeného požiarom. Neúnavne spolu s maliarom Jankom Alexym bojovali proti neprajníkom, ktorí presadzovali jeho zbúranie. Rekonštrukciu ruiny vrchnosť najskôr schválila, potom prišlo zamietnutie,

Hrad si pozreli aj športovci, ktorí prišli do Bratislavy na oslavy Mesiaca československo-sovietskeho priateľstva.

Alfred Piffel pri renovovaní budovy na rohu Rybnej brány a Laurinskej ulice.

vraj je „zavrhnutiahodná“... Napokon však profesor Piffel, ktorý v tom čase pôsobil na Fakulte architektúry a stavebníctva bratislavskej Slovenskej vysokej školy technickej (SVŠT), zapísal dňa 28. mája 1953 do svojho denníka: „Slávna historická komisia na Bratislavskom hrade. Naša katedra dostala na starosť jeho rekonštrukciu!“

So zameriavaním hradných ruín a výskumom hradného areálu sa začalo na jar toho roku, pri prácach pomáhal aj študenti architektúry. Rekonštrukcia hradu však bola veľmi náročná, raz chýbal stavebný materiál, inokedy peniaze na vyplatenie robotníkov... Spomenul to aj Janko

Pohľad na časť hradu pri severovýchodnej veži.

Alexy v nedatovanom súkromnom liste priateľovi: „Ja denne musím napísať i 20 listov. Robím to v telegrafnom štýle, keď mimo študentiek a krásavíc musím sa starať i o to, že či robotníci na bratislavskom hrade dostávajú im patričné 'prémie', či už začne tam fungovať ústredné kúrenie, či nezatekajú strechy...“

Problémy pri rekonštrukcii priznal Alfred Piffel takisto vo svojom denníku, v ktorom zaznamenal, okrem iných, takéto konštatovanie: „Problém Hradu sa rozrástol, prekonštrukcia hradu však bola veľmi náročná, raz chýbal stavebný materiál, inokedy peniaze na vyplatenie robotníkov... Spomenul to aj Janko

Tie nedele venované Hradu v nepohode a na úkor rodiny. Hodiny a hodiny štúdia...“ Zo stavby postupne odchádzali viacerí architekti, tvárnici i ďalší odborníci, napokon odišiel aj samotný Alfred Piffel. Nie však dobrovoľne, po rokoch tvrdej driny si ho v lete 1957 vyhladli príslušníci Štátnej bezpečnosti. S vykonštruovaným obvinením z „verejného poburovania a ohovárania spriatelenej mocnosti“ skončil vo väznici na pražskom

(ts, ac)

Foto: vtedy.tasr.sk

Pieta pohrebná služba

Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

► prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami

► zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore

► prehratie foto prezentácie zo života zosnulého

► kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba Mlynské Nivy 8 02/52 63 11 81 www.pieta.sk

REDAKCIA

Ivanská cesta 2D 821 04 Bratislava

Šéfredaktorka: Anna Čapková

E-mail: redakcia@banoviny.sk

Telefón: 02/62801182

Inzercia: Claudia Škrabáková

Telefón: 0911 668 469

E-mail: skrabakova@banoviny.sk

PR reklama

je graficky vyznačená ■

www.banoviny.sk

Nedostávate Bratislavské noviny?

Nahláste nám vašu presnú adresu na: 02/32688830,

redakcia@banoviny.sk

Bratislavské
Noviny
vyjdú o mesiac
3. februára 2023

Johann Wolfgang von Goethe	ženské meno	1. časť tajničky	oraním obrobí	veľmi veľké, obrovské (bás.)	organizačná zložka úradu	Irena (dom.)	značka pre ab-ampér	dlhý čas	srdcovnica	Pomôcky: ortit, amorf, mitrha, Lato, kalk	úderom zrazil	skratka autonómnej oblasti	rímske číslo 2500	vápencová hornina	jedlo (det.)	2. časť tajničky	presekné (hovor.)
dá do poriadku										nespútaná veselosť, bujarosť							
oberaním nahromadilo										kompaktný disk Demeter (dom.)							
druh drobnohľadných drog							pyšne Florencia (dom.)				dupkaj (expr.) zatrie hlinou						
Autor krížovky: Juraj Mitošinka	kyprí pôdu pluhom kombinéza					fotografovalo mužské meno							doslovný preklad parazitická rastlina				
obtieral								vymiznutá mimika ohrada pre ovce							osobné zámeno formujem do vln		
beda, po latinsky				biblický prorok drevnatá rastlina				klamanie kokce					veľ. vodná elektráreň milá (bás.)				
citoslovce nespokojnosti			mnohorako drgnú								väčšie žemličky mužské meno						pomedzný rozhodca (slang.)
nesplnená úloha				sklené nádoby severský škriatok					omrvinka skalný prúd (geol.)								
povel psovi						5. časť tajničky Anna (dom.)						oblížu moletný (hovor.)					
povaha							šturmovanie stal sa chabým						kmitnutie nesením doprav von				
Pomôcky: meán, Igram, aras, Amos, non	japonský odev diskotéka (hovor.)							týkajúca sa árie veľký krajec									citoslovce povzdychu ovládame
lámka				nepárne, po česky hrdo (expr.)					slávnostné siene naokolo					dôveruj prudký hnev			
citoslovce zvuku somára			náruživ, dychtivo ovinovačky							senzačne (slang.) kočovné kmene						3. časť tajničky	dá niečomu správny tvar
jazva (zastar.)					manilské konope jednoklonný nerast						trojrozmerný útvar zvrtni sa						
tradičný japonský šerm						mákký ťažký kov obec na Slovensku						osol puzdro					
ocukroval							starší poľský futbalista štikúťate						rímsky boh seby nesúrodá				
Pomôcky: ave, abaka, kendo, airdal	plemeno psov	zn. pre kotangens 4. časť tajničky					6. časť tajničky živočích (kniž.)								zn. pre statvolt nedáva do párov		
latinský pozdrav				štát v jz. Ázii príradovacia spojka				Štefan (dom.) v rannom čase						nie (z lat.) vývarok			
skratka infarktu myokardu			mužské meno nástenný gobelín						ohybné slová (lingv.) srd								
platidlo v Jemene					mrčina (pejor.) švík							dobiedza (expr.) pán (zo špan.)					písmeno X (hovor.)
lavica na trestanie bitím						stredná hodnota značka lantánu					privábi (zried.) skr. polyetylénu						
ženské meno								chybný výrobok									
prešoval								mužské meno									